

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super psalterio - Cod. Aug. perg. 155

Cassiodorus, Flavius Magnus Aurelius

[S.l.], 801-815

Praefatio

[urn:nbn:de:bsz:31-97873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97873)

IN AESTIMATIONE VITIUM

- hoc in definitionibus;
- hoc in schematibus;
- hoc in ecc & homologis;
- hoc in interpositionibus nominum;
- hoc in aetate rethorica;
- hoc in tropis;
- hoc in syllogismis;
- hoc in enthymemata;
- hoc in genesi maxime;
- hoc in musica;
- hoc in aetate;

PROLOGUS: SEPTIMO ALTERIO

ne in de p= x

Repulsis aliquando in ra uennocia urbe sollicitudinibus; dignitate tum & curis saecularibus; noxiis saepore conditis. cum psalterii celestis cantum ex mellae gustasset. Id quod solent desiderantes efficere ac uide me perscrutator inmersi. Ut diota seclutanea sua uis inbibere peccatoris simas actiones. talis familiaris occurrit inchoationibus. obscuritas quae uacris est intertextae personis & uelata per abulis. haec in diotis uitalibus noxia dissimulatione preteritur. dum sepe illud repperiri sola ambigua quod magni sc...

2
nos tris floriferos edes; quae tenus in illo caelesti pcccccchio
secluteerit inducta spiritalice pomosine aliquae primi
hominis traxit gressione carpeamus; Vere carus cur liber
sermo lcccccibilis curte saucicota cordis fecuus interioris
hominis pincee. spiritalium psonae occultae linguacur
actu; quae inclinat sup bos humilitati. reges pccupen bus
subdit. affectu lraae pccuulos nutrit; quae xcc em illic
e pulchritudo sensuum. & stillanciu medicinae uerborum
ut merito hic illud seclamo nis aptetur qd dix in canico
canicorum. hortus conclusus & fons signee tur pccradisus ple
nus omniu pomorum; Modo em quidcc pscclmorum secluteer
iustitiae formecatur bidos & tepes tuosos animos
dedinat in limpidee & tranquillissimee uram; Modo pnt
tonces dm ppr secluce credendencium uisucclt humecnan
du. & secludicandu orbcc ee uerborum; Modo comonstra
onnis pcccccce diluere glimosimis delicatcc curare; Mo
do sicccs orationib; reueracemcc at contra; Modo hebre
ed fecbca uir arte p fundi; Modo de pccassione & de resurre
tione dm seclutancie pccdicarces; Modo lacm tancc de plo
racione pccss; modo uersuu repccatione q; dca nobis sec
cremcc pccnd; modo conccorum greduu cccensionc
mirabiles postremo sup mis laudib; felicit inherentes; Bea
te copice inexplicabile desiderium. stupendae pccndras. Non
potest animus fidelis sepley qui coepent in desecacera;
pccclmisane deniq; qui nobis gredat faciumcc ee uigilias
quacndo si lenc nocte pcccllencib; choris humecna uocery
pa in musicam; Verbis q; arte modulacis cedilla redire
fecat a quo pcccluce humecm genens diuinu uentit elo quiu;
Carus quicures oblectat & cccmccs instruit; Fit uoc uice
pcccllenciu. & cu angelis di quos uoc dire non possum laudu
uerbae misam. pcccllum scilicet qui uentit & semine dca dm

xpm. Sic ipse in ceppo calypsin dicit: Ego sum rictus & origo dicit.
A quo & re legione seclutare suscipim. & sic in mitec ut misse
hac reuelata cognoscimus: Unde merito est pccoss & filu
& sps sci unce glorias ticec. ut pfectec eorx pconice conphen
tur: Ipsi em die uenturx mee tunc & sculce tione concilian
ipsi nobis hora ter tice consecran. ipsi se ta impaenis con
fractione laifican. Ipsi nonce ieiunice resoluunt. ipsi die
post remce concludunt. ipsi noc ut aduenca nem ent nra
tenebre tur efficiunt: Sicut ipsi dicunt: Flux in lumine
tio indilicus meis: Quo tenebre n tenebrabuntur cobsce
die: Ut merito seauerice urce credat celienu quis quis hu
p. ius numey siacundrice n fructur: quorx uir tutes urbx
ur diuinus sermo concludere in septuagesimo psalmo
dicatur e: Ego cu confitebor tibi in uice sis psalmorx uen
tice tua: Reuerte uice ueritatis que tot uir tutes capiunt
tot diuinis odorib; farciunt: tot thesauris celestib; cumu
lanc h; digne quinu celeste recipientes puritate eius
sep in ueritate custodiunt: Dulcudo mirabilis q; seculi
corruptio mb; n laccessit: sed in succ pmanens dignitate
p. gree tice sep purissime succurce ut a tur: Apotheca
uel de copiose de que cu bibent tice n miterix populi
uber tates eius nescit & pendit: Que mirabilis cu & ipis p
fluit succurce cedanendu dulcisonu orgenu humicis
uocib; emulcanur: Tubex sonitus grandiloquis decimo
ribus reddunt uocalem cythecra in uenciu corde x p mix
tione componunt: & quicquid comē instrumentis musicis
uidebctur cegi: Hunc p bctur p racione biles substan
tices & plicari. Ueritatem nequaqua nobis ut psit tacis
p. merolis q; ueritatem quidū uerba nora conantur im
teteri quicem canent nos cum modis omnib; igno rere
Melo siquidem hilen ¹²¹¹ cenimces oblectat sed non con pel

In ad locum meos: Fructuosos p mulca aures: sed n ad sup
 necerit qm caudientes: Corde aut compungit si quod ore
 dicimus enim ceduer tere uelle mus: Sicut in psaltery
 o legitur: Beatus populus qui intellegit iubilacione:
 & rex: Quo rex omnis terra psallit & scipient: philippus
 quoque epostolus cu regine candecis eunuchum isaiam
 legere cognouit scilicet scripturas scias comp & emt ex posuit:
 quip qua qd legebat ceduerat fte tam grectia baptis mee
 tis & quasi ut & mox pfecte munere scilicet acceptit: In
 euangelio dicit dñs ait: Omnis qui audit uerbu regni &
 non intellegit uenit in celus & recipit qd seminat in e
 cordis eius: Unde congrue datur intellegi scilicet puenire
 non posse qui scripturas scias puro corde merentur ced
 uerere: De qua pulchre pccat hieronimus ait: Nec gce
 nium qd dicit scriptura diuine & gemulas pccatib: forme
 ripote est: qui circa pccat epostolice qui celestis literas
 scis morib: redidisti prestameto tua mutatione puoca
 uas scib: sol diuinas ingredier: qui demens erras ssa
 tu. corngis. nec seuerus in putas qd emendat: sed
 ante quam eno as spiritalis cedat in quae. que da
 diuisis capitab: numero. decem & septem estimo
 gustanda: ut cu eay rex locusse in uolent in cegm n d tce
 ris potius succussimis delicta omib: haunetur: r
 i. primu e de pph & g diuersis specieib: nihilominus e dieb:
 du q: sit ista decurtica possim distine aut edoceny:
 ii. secundo cur in psaltery moix titulis que cessi auctory nom nec
 diuersce reppenuntur: of unquid in 41
 iii. Tertius quis significat in fine qd frequent inuenit in titulis:
 iii. quercio quid sit psaltery uel psaltery quere dicuntur:
 v. quinto quid sit psaltery:
 vi. sexte quid sit carta cum:

- VII· Septimo quid sit p̄sclm̄us cōm̄ici:
- VIII· quid sit cāp̄icū p̄sclm̄um:
- VIII· Dequinque fecrice diuisionē:
- X· De uirtute in scripturōn̄ titulor̄:
- XI· quid sit dice p̄sclm̄e:
- XII· Utrum in quinque uoluminibus p̄sclm̄or̄ sit sedecē cōtē
tio an certe unus lib̄ debeat nunc cuperi:
- XIII· quem cōm̄odum in p̄sclm̄is sit de xp̄o d̄no sēndū:
- XIII· quem cōm̄odū sit & positio digesta p̄sclm̄or̄:
- XV· De celo quem dicit totius legis diuine:
- XVI· De propria eloquēcie p̄scl̄terū:
- XVII· Laus & cōfessio: p̄unc cōp̄r̄ missum ordinē d̄no
prestare ueniamus: DE PROFEȒIA:

legē p̄ factū
non p̄ factū

Pro f̄c̄icē cōspiratio diuine q̄: euentus r̄r̄x̄. 1°
 aut p̄ f̄c̄icē aut p̄ dicta quorundē immobili uirtute
 p̄nūciat. De quē bene quidē dixit. pro f̄c̄icē ē
 sic cū dicitur coelestis doctrinē f̄c̄icis & dulcē diu
 in eloqui melle componens. Unde & ipse d̄t in cō
 r̄simo octauo decimo p̄sclm̄o dicitur ē: quā dulcia
 faucib; meis eloquētia sup̄ mel & fauū or̄ meo: Orul
 tas cū modis gr̄e r̄ḡ istius munerē prestābeantur. Sed
 ut de plurim̄is pauca complectar ac r̄e p̄ operationes homi
 nū: ut fuit cōra noe & s̄c̄n̄ficiū hebr̄x̄. & transitus m̄e
 ri rubri: p̄ nec uirtutes quoq; ḡminor̄ p̄scl̄ & iacob.
 qui futuror̄ r̄r̄x̄ s̄c̄ram̄ē gestabam. p̄ angelos sic lo
 cutus sum hebr̄x̄ uel loth & zech̄r̄ & m̄c̄h̄s; p̄ uisiones
 sic is̄c̄r̄ & he zeh̄ elo & ceteris sc̄is: p̄ somn̄e sicut
 & sc̄lamoni. & dec̄melo. p̄ nubē & uocē decelo sicut
 moysi. Unde constat s̄m̄ d̄t. non p̄ operationes homi
 nū; non p̄ nec uirtutes ḡminor̄. non p̄ angelos. non p̄
 somn̄. non p̄ nubē & uocē decelo. p̄ d̄ p̄ celi os quos cū

4
que modor. sed coelestis inspiratione fuisse comple
ti. Sic de ipso legitur in primo regum uolumine; & directe
causa spiritus domini in die illic & deinceps. Ipse quoque dominus in
euangelio dicit: scidit in spiritu uocat eum dominum quo modo
dicitur quod filius eiusdem: quo dicto recognuit cum eunden
ter per spiritum sanctum psalmos fuisse prophetas. Sciendum est
scilicet quod omnis prophetia aut de preterito aut de presenti
aut de futuro tempore loquatur aut agat aliquid. Anni
cederent dum quoque spiritum sanctum sic fuisse prophetis sanctissimis
cederent ut tamen cedat tempus per infirmitate carnis. & contra
ritate peccati ab ipsis offensus abscederet. & tunc placatur
sub oportunitate temporis ceduntur. Unde & sanctus hieronimus
exponens euangelium in loco ubi ait de iohanne:
Uidi apertis coelos & spiritum tanquam columbam descendentem & in
nitentem in ipso; Ita audem ratione tunc recit ut nemo con
trahentem ipsius uenire presumat. In psalmo quoque quinqua
gesimo prophetia post peccatum rogat: Spiritum sanctum tuum ne auferas
a me. Hoc semper ut ait beatus hieronimus in prophetis esset
sermo diuinus & uigilante eorum haberet hospitium
naque crebro ezechiel poneret. & factus est sermo domini ad me
dicens: In libro quindecim regum glisus prophetia dicit de mulie
re cuius filius & tremum decesserit diem: Dimitte ea quia
incommodum est & dominus cececit me & non indicauit mihi.
Apostulus quoque dicit de uirginibus preceptum domini non habeo con
siliu cum do. Item ipse commemorat: hoc ego precipio non dominus.
& ubi loco sic meminit: que loquor non loquor secundum dominum
Unde similiter dicit ceteris prophetis: cetera quidem dominus locu
tus est & non prophetia. & cetera prophetia & non dominus. Hec illud speci
alit de domino ihesu christo iohannis baptista diceret: qui misit
me baptizare: ipse mihi dixit: Super quem uideris spiritum sanctum in
spere columbedis descendentem & incedentem in eo. hic qui

bepta hęc in spū scō: Nūquā em̄ p̄p̄riū esse in dno xpo qđ
cedit & in cōnōnem in eo: Nisi ecceclus n̄mū quā recedens
p̄b̄c̄r̄d̄r̄: In xpo em̄ p̄m̄c̄nsit qui ce p̄c̄c̄ta non hęc b̄r̄t:
Abecclus iure d̄s̄cessit quia polluciois in ceculū p̄c̄p̄r̄: Spū
em̄ scō n̄ potest ēē cōmūnio cū delicat̄s: Nā sic sc̄p̄tū ē in li
bro sc̄p̄ientie sc̄lo mon̄s: Sp̄s em̄ sc̄s discipline effugiet
fictū & auferet se a cogitacionis q: sum sine intellectu: ē
aū p̄ph̄t̄is magnificū nimis & uen̄ loquū dicendigenis: Non
humana uolūtatē cōpositum diuine inspiratione p̄
fusum: Sic ait p̄tr̄s ap̄stulus: Non em̄ uolūtatē huma
na cellatē cōsequendo p̄ph̄t̄ia: sed spū scō in spir̄tū locut̄s
sc̄i di hominis: Nā & p̄culus ap̄stulus d̄c̄: qui p̄ph̄t̄ia ho
minib; loquit̄ cōd̄d̄ficacionē & cōnōtacionē & cōsolac
tionē: & p̄culus ap̄st̄ qui p̄ph̄t̄ia eccl̄s̄ie edificat: edificat
plene quendo res incognitas nimis q: necessitas p̄ locu
tionis beneficio facit ēē notissimas: Nā & quib; datā ē facul
tas bene intellegendi uel int̄p̄randi sc̄p̄turas diuinas a
num̄er̄ p̄ph̄t̄is n̄ uidentur excepti: Sicut ap̄stulus ait
in ep̄st̄ula ad corinthios primā: Sp̄s p̄ph̄t̄is p̄ph̄t̄is tub
icatus ē: Sed qm̄ p̄ph̄t̄is num̄er̄b; cōp̄t̄em̄er̄ forsitan
q: legunt̄ agnouimus: Nunc q: restant sollicitē p̄seruēmur:

**CUR IPSA ALIQUORUM TITULUS QUASI SUCTORUM
HONORUM DIUERSA REPPERIANTUR**

In primo libro p̄c̄r̄cl̄ipome non legit̄ cum p̄ph̄t̄ia d̄t̄ deuota
d̄no & ceteris uisib; quę tuor milice uenū & israhelico ele
gisse qui p̄sc̄l̄mos quos ipsed̄m̄ cōsp̄r̄tacione p̄tulera orga
nis cytharis naclis tymph̄c̄nis cymbelis tubis p̄p̄r̄e q: uoce
in cōgnōt̄e uicunditate sup̄ n̄s gratia p̄sonē rent: quę sua
uis cōd̄p̄t̄io tribus p̄c̄r̄t̄ibus diuise cōst̄ebat: Ratione
lis p̄t̄ebat cōd̄ humancem uocē: In ra non c̄lis cōd̄ instrum̄
ta musica: Communis aū d̄ct̄is que p̄c̄r̄t̄ibus cōp̄t̄atur

ut & uox hominis certis modulationibus ceretur & instrum
 torum melos. Mo consonae seu uirtute coniungere. Sic seccus
 ille & uicundec musica & desicc catholica tali ac tu p dice
 bat. que & diuersis linguis uarioq; concortu in una fide
 concordia erit dno prestante credtura. & quo numero in
 dra nomina frequent in ualibus inuenimus. Ut idithun a
 seph. filii chore & his similes. Non quia ipsi ut qui dce uolum
 auctores fuisse psalmos. sed anm ppositi certificibus com
 mis tractores eam res pbeebiles & sterunt. Ut honore dace
 li comemoracione sumerent qui officio sco deuotis mab; ser
 uebant. Maxime quice & nomine eorum intellectus res con
 graos indicare noscuntur. Non em sub predicti un cad psalm
 faciendos elicit sunt. sed eos congeste tus tantum legimus ad
 canenda. psalmi grafos au suis se historie nullee testatur.
 & p sup tue dicere. quod nullee possit auctoritate firmen; psal
 mos em ead solu pphete d d qui p tane certis letaratur in
 dicit. Deniq; in ceo calip sin uolens istud opus intellegi. soli
 us meminit dicitur dicens. h & die ses & uerus qui hec & dce
 uem d d; qui cepit & nemo claudat elcudit & nemo aperit.
 In euangelio quoq; pheris eis ipse dicit. Quo modo ergo
 d d in spu uocat eu d m dicens. Dixit d m d n o meo & cetera. Un
 de pbeatur uniuersos psalmos n mul tor & istere. sed tan
 tum ipsius que ad no constat ee nomine tu. Usus quoq; scde
 sig catholice spiritalis scs inspiratione generalit & immo
 bilitate tenet ut qui cu q; eorum cantandus fuerit quidiuerso
 nomine pnotaretur letor edut pdicare non auderet nisi
 psalmos d d; qd si essent p p m. id e aut idithun. aut filioi cho
 re. aut eseph. aut moyse eorum nomina utiq; pdicarent. Sic
 in euangelis fuit queendo ceit mcece i. ceit lucy. aut ma
 thei. aut iohanni uocabulo p m m i a n e. quod d i c e securus
 p e t. augustinus congruere om psalmos die ee d d uicos.

unum
 psalmum
 unum
 d d d m
 esse d d d
 res

quid significet in ipso quod frequenter
inuenitur in titulis. §. 3. a.

Fine duobus dicimus modis; primus est iste communis atque
in moralibus quando res aliqua ad extremum deducta per
uenit nec ulterius potest prodire: qui modus sui termi-
num per se accipere: Sic enim dicimus finitum cibum qui sedulo
comestione consumptus est finitam pecuniam que doctur &
per se & cetera que hoc modo perbentur edici; Secundus dicitur
finitus perfectus atque perfectus quem modo querimus quia tunc nobis
per se magis accipi locum incipit quando ceterum mens deuota
peruenit; Finitus ergo legis ac plenitudo dominus noster est christus; Sic aposto-
lus dicit: finis enim legis christus ad iustitiam omnium credentium; Ad
quem dum peruenimus nihil ulterius persequimur; Sed in ipso
beccitudine sine contenta plenissima in cunctis per
frui; Cuius tantum amor perficit quantum intellectus
noster domino prestante decessit; & ideo quoniam in titulis psal-
morum sine repperit ceterum seductorem aciem mentis in-
tende: quem finis sine fine & bonorum omnium completiva

quisit psalterium uel psalton [perfectio;
quare dicitur. XXXX.]

Psalterium ut ieronimus ait in modum delite littere
formata lignis onore concantat obesum uentrem in super-
nonibus habens; ubi corde filare liget disciplina bilit
placetro percussit succis sine dicitur reddere ceterum lenem;
huic cythere postio uidetur esse contraria; dum quod istec
inmo comina illud conuerset uice gestat in capite; hoc
autem genus orythemcanorum atque siguleen ceptatur corporum
seductoris qui sic istud de aliorum sonat sic & illud gloriose
instruogonis superna concelebrat; Sicut ipse in euangelio
dicit: quem de terra dicitur & de celo quoniam quia
de celo uenit quidit & quod cecidit testetur; unde quidit

& hoc opus de curia p̄selmos dictos ēē p̄finium quia de
 supno culmine reuocare nos curi; Cognosce uero qd̄ isti
 tantam p̄cellenace sui dicantur p̄selmi qui hoc uolumi
 ne continentur; Hęc & p̄selrenū genus ēē onsi corā dān hel
 p̄phēte testat̄ in quēns uocē tube fistule scē buce c̄ythre
 re p̄selreni & simphonie omnis q; genens musicorū; Hęc
 & p̄correlipome n̄eponē cū diē delignis thimis que uulgo
 sb̄dine uocantur grecus feceros in domo dñi & in domo
 regie; c̄ythartes quo q; & p̄selrenie cantorib; hoc ēē pud
 hebreos dicitur neblū; quod tamē in sup̄te sc̄ypro libro
 frequenta rep̄tatio n̄e uulge tam ē; Ipsū uero p̄selmū gre
 cū constat ēē uocēbulū quē dicitur quidē uolumē potu
 saun; hoc ēē attingēdo; Hęc & p̄seltrices c̄ythare dicit uoca
 mur docto police modulationes musicas & primēs;

quid sit psalmus.

Pselmus ē cum se ipso solo instrum̄to musico. idē
 p̄selterio modo dulecto q; dēē dulcis & c̄enore p̄fin
 quid sit canticum.

Cenacum ē qd̄ ad honorem di cantatur quando
 quis liber tatem p̄ hys uocis uatur; Hęc loqua ei in
 strum̄to cui quā musico consonē modulatione soci
 etur; hoc ēē quod dicit nunc induitatis laudib;

quid sit psalmus canticum

Pselmo canticū erat cum instrum̄to musico pre
 cinente canens chorus societas uocabur c̄edlece
 p̄mbet diuini dū taxet sermombus obsecutis;

quid sit canticum psalmum.

Cenacū psalmū erat cum choro ante canente certin
 strum̄to musici nuncē conuenientia comit ap
 uocē uerba q; hymni diuini uocis copulac p̄se
 necbet; **De quinquaginta diuisione.**

Nanc aut quae diximus quinque ferre diuisionē p u
nunc queq; eorum psalmodiarum titulis potuerit inuenire lo
cis ceptissimis cōmonebo; ubi significatiuā quendam
sequentiū reb; in ista in p̄tatione conuēdum; Sed
quae sum & aliq; multatēq; sup̄scriptio nes quae p̄t
gundec ē ē n̄cer b̄r̄or; Breuit̄ inunc cōclusionē est
mo colligendae; Ut n̄ fastidiū lector incurret; H̄c
indē nō intelligen̄t̄ necesse ēc forte p̄tereat;

P. DE UITA INSCRIPTIONE TITULORUM:

Quod dē sup̄scriptiones psalmodiarum p̄cellusionē consimile
constat spiritalit̄ inuendae; Quae si in l̄ terā confide
res & transeū ē cū non ēc inuenias in psalmodiis q; con
tinētur in titulis; Si uero trahantur ad tropicū intellec
tum nimis uidentur accōmode; Ut ē illud ubi res gestae sig
nificantur idē cū fugi et fecerit ab seclon ubi loci utē
camesse in deserto idumeae; Ubi dies sic ē in pharae seba
ti; Ubi hebraea nomina sic ē idithun; Ubi factae conp̄
tatio gestorū idē cū mutatur uulū suū corā ebi melech;
uel specierū consiliū idē p̄ror colerib; ; Quae p̄t in sup̄
scriptio ni b; tituloꝝ siue psalmodiū siue canonicū siue psal
mo canonicū siue ecclesiasticū psalmodiū siue in finē siue celi
quid des̄t̄ quae diximus complexione repperire poue
rit aut singillatim aut unū duo uel tria siue quae
tuor & eis in ser̄tate cognouens cedillet uirtutes trache
quae sum cui q; in ēe dicam; Quae res istae cōmemo r̄t
tio ced similitudinē intelligentiā occulte posita sub ali
in ḡntur; Ista em̄ ante fores psalmodiarū quae secreta ut
ependeat; p̄que sic ēe n̄r̄at in b̄ndec̄ r̄er̄is centab; quib;
dec̄ filis facile eorū penetrat̄ conuēns; Quis enī tot
causas tot diuersitates nominū puat̄; otiosos cū nestes
s̄t̄ c̄relesē scripturas diuinas celi quid sup̄ uacuum comē

ness: Legit em am am dico uob quod uoce unu aut uny
cep & non pteribit celege donec omnece compleantur:

quis sit psalms 71a: XII

Inter & postores psalms de hoc nomine q: da nascit puenit
sed ueritas: Hieronimus hebreice lingue doctissim inquisi
tor continuacione sps sca ee confirmat. ob hoc quice dice psal
mee significat sep: Beatus cu augustinus rex obscurus sub
tilissimus indagator in cordua sine offensione discurrens
hanc potius partem elegisse cognoscitur ut magnis diuisio ee
uideatur nominis ipsius discurrens quae litetatem: Sym psal
quippe dicitur greco uoce bulo: uo cu ced uncta copulatio:
dice psal mee uero sermonu rupta continuatio docens ubi cu
que reptu fuerit aut psonce & aut rex fieri p mutacione:
Merito ergo talis nomen illic in pponitur ubi uel sensus uel p
sone diuidi conpbeantur: Unde & nos disiones congrue facie
mus ubi cuq: in psalms dice psal mee potuerit inueniri: Re
liquae au p decti fuerit indagabimus ubi tamen auctoritas
huius nominis non potuerit inueniri: *XII: UTRUM*

*Inquis que uo dicitur in psalms p salms 71a: XII: UTRUM
gaudat conpbeantur: aperite u uis li den denatium*

Beatus hieronimus pphete psalms quinque libris p uca
taur ee diuidendu quice in textu apert huius quae p
to legitur. fiat fiat: Du hoc uerbo incedente non
nullae se uideatur ceperit diuisio huic sicut ce d sense
posterior: Credo dum sibi consultum iudicauit quod immul
tas pccitae curta beatur rediosae longinquitas: Hilarius au
pccitauensis eps diuinitate rex acutissimus & p fundissim
& quistor congruentius libri est omnia diadebere psalms
quice in hebreo unu uolumine & maxime cu in ac tabus ce pos
tolos legatur dictum in libro psalms: Quapp mento
unus liber dicit quae certa auctoritate firmetur:

Luis Hieronimus

Luis Augustinus

Augustinus

Luis Hilarius

Tribus modis psalms locuntur de pronce dñi ihu xpi p
structione fidelium; primū p id qd ad humectatē eius
nascit p anere ut e illud secundi psalms; Adstāer reges
eius & principes conuenerunt in unū aduersus dñm & aduersus
xpm eius; & in uice simo psalms: Desiderū amme eius
ambuisti & uoluntē am labiorū eius n̄ fraudasti eum; Se
cundo qd equelis & n̄ ostenditur p̄m ut e illud eius de
secundi psalms; Dñs dixit ad me filius m̄s estis ego hodie
genitū; & in centesimo nono: Tecū p̄ncipiū indis uirtu
tis tuę in splendoribus sc̄o x̄i & uero ante luciferū genitū
Tercio a mebris & desis causis ipse dux & caput ex̄ps. Ut e
illud in uice simi psalms; Longe e salutare mea uerba de
liciorū meorū; & in sexagesimo octauo: D̄t̄ t̄u sc̄is insipien
tā meā & delicta mea ceterū sum̄ abscondita: qd dicitur
p̄no quoq; fidelium debemus accipere: Ceterū delicta ex̄po
p̄bentur fundatū celitice. Unde in gomus in libris regularū
lectus diligenter qd d̄t̄ seruit hoc sic amo recondimus nullā
confusione turbamur; qui error maximus in de necessit̄
quendo in conuenienter reddatur celibi qd dicitur constat
cedalium; Hęc si uno modo fuis & locutus quis eius gemine
substantie potuis & agnoscere; cum dicit nunc in tā sui
derratissime distinctione nec tunc diuinitatis & humectate
tis dñi xpi ceterū n̄ tantur sc̄o legte uoluntate confun
dēt; Multa quoq; secundū l̄t̄ t̄t̄e commonē. multa spi
ritualiter iuba; p̄sonas subito decenter inmutat ut nunc
xps di uerbum in ceterū & homo fecerū accipit eccle
sia; Hunc ipse a & desis nunc homo iustus nunc perrens
loqui uidetur; ut omne necessitate tanget ceterū con
cludet; Ubique plenis simum celestium rerū sc̄m bibit
eloquium & multiplici diuersitate uirtutū p̄t̄ humecti

Uter
p̄ndi

generis lator gien dca scilicet regni sui cedoranda
 my fterice pius redemptor insinuat: hcc ideo pfectu
 mus ut cum uenit fuerit ccdlo cateclie intrepidus
 lector caudire possit qd seica scclubriti deducisse cogno
 uerit; Illud uem cac totice repcc ty & ueritccis ipsius
 cedtes tione firmissime credulitcc te tenendu est
 unu d& nrtcc te siue unca & thm tcc te psoncc dm uer
 bu misericordie mor tclum & mecc rcc uir gine homi
 ne fcc tam spon tcc nec uir tate non minis tcc tonycc
 neces tcc te quia nec ncc tury sus ullcc mircc bil tcc tem
 sus anur pcc ced sup tione tcc rnis aug mcc um thm tcc
 tcc effici; Sed sicut quidcc rcc; cnc culcc nrt lecut
 in scng uine rugcc & icc tcc tcc dicit in cruce hoc cum sit
 spe nos tcc singulcc rcc presidium becc tcc do credentiu
 felicitec mecc ncc uis tcc; Non desinum her dca impi
 cc uoluntcc te conrudere q; humano gcncc scclutis cau
 sce cognuscc tur pcc tcc tcc; *Qucc rcc do no du. viii* **XIII**
& pcc tcc no digcc ta pcc alcc ncc rcc;

Primo nobis dca tcc lcc in scypa onedno iubcc ncc
 dicenduc unde uclut uberio; & pcc tcc tcc ccc tenus
 diuine pcc dicationes emcc ncc; Tum unu quis q; pcc d
 mus pcc tcc qucc tcc te diuidus gcncc nobis intcllc tam pcc tcc
 ccc tcc tcc ocaulcc mircc tcc rcc tcc tcc rcc dca intcc dca
 tcc loqucc tcc; Ter tcc rcc hcc mupcc lcc mpccc tam sccondi
 spirtcc lcc mcc lcc gcncc tcc pcc rcc tam sccondum hcc tcc rcc lcc tcc
 onem pcc rcc tam scd mcc tcc cum sensu sub tcc tcc tcc rcc dca cu
 tcc tcc pcc rcc dca tcc que uerbo rcc pcc tcc concc tcc tcc fuerit concc bor
 cc pcc rcc; Qucc rcc tcc pcc tcc locu & rcc gcncc uir tcc tcc mcc tcc breu
 ter demonstcc rcc rcc concc tcc dca; Qucc tcc tcc mcc tcc no digcc
 tcc ccc rcc mcc tcc diuine mcc ncc oculis intcc rcc ob; glucc sccc tcc
 uir tcc tcc pcc tcc mcc dca in spirtcc tcc tcc onem diuine qucc nob

intento sup nec referatur & sermone decorato a
uicus nos remouet & recte nob inuery p. succidit.
Quinto de ordine numen p. sal. mox. curas exigent me
more bini qui reuerentissimorum rex honore secuta
tus e. hoc enim quosq. p. sal. mos. fecerit. nobis difficile fu
isse p. feremur. quod inde timore eorum. atque suspenfu
p. t. x. & ita reliquit auctoritas. Reliquos. cum ab i. cal. cu
los diligens p. seruat. et requirit. quomul. ta. accessu
temporis. in scripturis diuinis. fiunt. de. re. que. nunc. uiden
tur. absconditae. In. conclusio. mb. uero. aut. sum. ce. tota
ut. p. sal. mi. sub. breuitate. comple. timur. e. cur. con. re. re.
hereser. aliquid. dicimus. dis. truen. des. Ipse. e. enim.
d. ni. s. en. ce. re. di. le. ce. no. ced. uer. se. rios. eius. hodie. habere

Daese lo querit a totius < *per fecta; [XV]*
legis diuinae.

Eloquencia legis diuinae humecnis non e. for. ta. ser
monibus neque confusis in cer. ce. fer. tur. combregi
bus ut e. ut. crebus. pre. ce. n. us. obliuione. discedat. Aut
p. sen. tu. confusione. tur. be. tur. aut. futuro. x. dubus. casi
bus. elude. tur. Sed. cordi. non. corpore. li. bus. cu. y. b. lo
quens. in. ce. g. ne. ueritate. in. ce. g. ne. p. sen. ti. e. firmitate. te
cunc. te. di. iudicant. auctoris. sui. ueritate. con. sis. tit.
Sic. enim. in. eu. an. g. e. lio. de. d. ni. x. pi. p. dice. no. ne. d. i. ca. tum. e. Lo
que. be. ce. tur. au. sic. po. te. st. i. ce. tem. h. ce. bens. non. sicut. sen. be. ce. x.
& p. h. ce. r. is. e. Illeg. ni. in. dubi. te. lo. qu. tur. cui. om. ni. ce. p. sen.
t. i. e. sum. e. & rex. & it. us. p. be. ce. tur. ee. sub. i. de. tur. Elo. qu. en. ce.
quid eloquencia: siquidem e. ad ueritatem queq. rem comprehendens & decore locuti
o. h. e. igitur. ce. s. te. fixe. uer. te. & d. e. r. ne. ce. p. dice. no. m.
nis. pur. is. si. mo. n. ta. & elo. quio. cuius. ual. it. ces. luc. e. in. ce. g. n.
fic. t. i. ce. uir. t. us. ce. p. pe. ce. & o. pe. re. ce. no. se. cl. u. as. ce. r. y. da. Si
cut. & in. ce. r. is. si. mo. o. ce. re. ce. uo. de. ci. mo. p. se. cl. mo. di. ce. tur. e.

[cc]

quae eloquium tuum uiuificabit me: & iterum; Lucernae pe-
dibus meis uerbum tuum domine & lumen semitis meis: Reuer-
tamur quia sepe uideamus iuba & noxia prohibere. tunc remo-
uere coelestia praesuccedere: hinc & doctor grauium in spiritu
lucis ad chorinthios scribit: Non enim in sermone est regnum
dei sed in uirtute: Idem ad timotheum in secunda meminit
dicens: Omnis scripturae diuinitus inspirata utilis est ad
doctrinam ad arguendum ad eruditionem ad corrigendum
ad disciplinam quae est uitae: ut ipse & uisus hominibus
ad omne opus bonum instructus: hoc sicut patet in hiero-
nimo testatur autem tortor apud hebreos: dicitur in mo-
ritum & rita constat lege composita: Quae ut ipse dicitur
facturae comendatur: factura enim est pro materia procedens
ad deprimendum sensum uicium & explicatae conceptio: cuius
sicut uitae laetitia diligens perscrutari & uideat postulum
ad hebreos dicitur: Uerus est enim dei sermo & efficax & acci-
dit omnigloriae ancipra & per angustias usque ad diuisionem an-
gustiae spiritus: Conspicuum quoque & medullarum & discretor co-
grationum & in uirtute uiciorum: Scripturae cum diuinae
sunt profunditates ad eos communes sermones habet & ut ea
uniuersi in cuncta uirtute amittant: Sensus cum re con-
dit ueritate ut archano ut in ipse studio sissime uideatur
sunt in uirtute debet in decore: Namque reuera est
diuinae hinc maxime dicitur intellegi quod in doctis sub-
tilissime reperiatur & nec nisi diuino repleti spiritu potui-
ssimae credere seruauerunt: Postremo quod in rebus uir-
gine factas dicitur scripturae ipse mundi est breui diuulgate
re complare: Sicut scriptum est: In omni terra sunt
sonus eorum & in finibus orbis uerba eorum: Unde ad
bezionem patet maxime quae est diuinae punctiones
mundi per uocatus est & exercit definitio: succineta.

P. Schemata uero de uerbis pbricis & te signata.
Syllogis moris complexiomb; & pedita. disciplinis inu-
talans; Non tam ab eis accipi ens & traneu de core
sed totus illis pbricis conferens dignitate. Hec enim qua-
do in diuinis scripturis splendent cerate atq; purissime
sunt. cu uero ad opinionones hominu & quesciones inanis-
simas ueniunt ce biguis ad terca uonum fluctibus cogi-
tatur. Ut qd hinc e firmissimo sep uera frequenter
celibi reddatur incertu. Sic & lingue nrae du pfect
modice cant nobilitate uenit as ornati; cum ad factu
las nepros & plos phemica seuerba conuertit ab hono-
re puritate & cludat. Sic apostolus iacob dicit; & ip-
so ore benedicim dm pce tre. & ex ipso ore melle dicim
homine quic ad imagine & similitudine di factus e. h
mundanece cer tu peria quos uenit m uo posterid
ab exordio diuinorum libro ix & strasse manifestat
e. ad collectiones argumtoru q; greci tropice dicunt &
ad ceram dice laeta. & rethorice trons uer. Ut cum
tis euident apparet. p hys ad septimam uerba ab
iustis inuicib; decum qd postea gtrales humane scipi
enig aptand u ee putauer. Hec in dilca uomb; scopy
te quae decyssime siderate lucet & significante
rerum uallimis compendus deceni in luminant q; bre-
uit locis ceptissimis ce manebimus. Quores ipse comodu-
sime deducuntur ad mediu p quos concepta sensus decy-
us elucebunt. Hec & pcei caugustinus in libro cao dedo-
tunc xpice nec tae p fessus e. Sciam ceu li terca mo-
dis omniu locutionu quos grecice uel greco nomi ne
tropos uocant ce uores nros usas fuisse; & pculop
sequi. Quos tam tropos. ide modor locutionum qui
nouer cognoscam in litteris scis eorx que sathrae

quid

Tropos
quid

cedeat in tellegendi docet aliquemulum cedi uocemur;
 cuius res & ceteris codicibus suis fuerit. gauderitissime me
 onem; In libris quippe quos appellatione demodis locuta
 onu diuersos schemata & sculorum litterarum inueni
 pbecur in litteris secors; Alios eou pbrios modos induunt
 eloquii ee deditur: quos grece maciaci siue rethores
 nullos tenus atager; Dixer hoc cepud nos & cetera docus
 simi pates; idē heronimus. ceterosius. hilarius; Ut ne
 quae quae nos psumptores huius res sed pedisequi ee uide
 cemur; Sed die ceteris nō pcr res ipse syllogis mox;
 p & omnia schemata; p & uocibus disciplina; p &
 cetera huius ceteri ullos tenus inueniuntur in pcedmis;
 Inueniuntur plene in uirtute sensu non inefficacione
 uerborum; Sic enim uince in uita; messes in semine. fron
 des in radicibus; fructus in carnis carbony; ipse sensu conde
 placemur in uideris; p & p fundissima cetera dilatio sus
 piscis attingitur; quare cetera cetera cetera cetera cetera
 oculis non uideatur; Oportet ergo ee dicimus q; in ee nihil
 minus uirtute sentimus; Nam & cetera postulus uita nosse
 ducip uocem cetera cetera mundi ista uero non cetera negat
 in litteris ee diuinit; Cetera cetera cetera cetera cetera cetera
 cetera cetera que omnibus p uocem cetera cetera cetera cetera
 p & ergo p uocem uirtute cetera cetera cetera cetera cetera
 ple rumq; res cetera cetera cetera cetera cetera cetera cetera
 diuinit & cetera; Simpliciter duplē & sine dolo bilingui
 tes; Sic fce ioseph. quidū fratres suos cetera tu ipso & cetera
 mane p cetera cognouit & cetera; nec eis uidebatur loqui ut
 nullos tenus p uocem cetera cetera; Quod non ē cetera cetera
 studiū supra sed cetera cetera cetera uirtute at effe tum;
 hebreos sermones cetera cetera cetera p fundissimas inueni
 tes unā rē in celo & in bono plerūq; ponit; Ut qd non ne

uidetur esse commune. propter quod tractatus discretus per
coelestis tamen concipitur; ut quod incomprehensibilis
lis magnitudo uideatur intellegi. propterea similitudines
possit adduci. In uerbis cum sermone
re potest esse ut subitum inmiscet nobis etiam; incomprehensibilis
duobus; quibus; quod sermonebus & plene; quod
breuius dicitur frequenter & unice syllabe in ineffabile
domini nec tunc demonstrat; ut illud qui emittit me;
cuius omne uerbum subtiliter inquisitum capiosissimis
sibi; scaturit; Hec sic fecundissimus cetero odore
res herbas seclera nonne producit ac commode; Sic & no
diuina cum singulari uerbis requiritur. sed illic curam
meis seculis repperit; De cuius eloquii modis mul
ta patres laus plinius quod dixerit; quorum nomine in li
bris introductoris commemoranda perspicimus; Sed fons
ille celestis quem cum esset dicitur consistit auri con
tinentia & pendit; de ueritate in genere lib; remoue
mus; specula licet preclari domino iuuenit tangemus;
quo ipsa res euidenter agnoscitur; quod communibus rebus pro
missis postea sub eoque propriam describitur. **XIII**

DE PROPRIA ELOQUII PSAL. TERCI:

Proprium est quod ipsi tantum preclari singulorum
nomine uocentur; quos nos adhibitas huius lin
gue peritissimis cum eorum uolumine conferentes serua
to ut superscriptionum suis uersibus; estimamus esse reddendos.
Hec in prescripto ordine aut tunc primum confunde
re; deinde quod nullum aduodopus aut tunc diuina
centum quinquaginta sectionibus; comitatur. ubi enim
tot uerba diuersimodum leguntur; ueritate conscripta hic illi
uocantur nom. cetero in superscriptionibus; inchoat.
hic commemoratio historiarum de regibus uolumine tracta

in ipsi liming postea uir tuus noscitur indicere psal
 mox; hic & sic dice psalmecce tantum in iube tamon
 strontur: hic psalmi secundum uir tuus succi numerox
 ordines tenent: Liber inchoans ce beatudine xpi nou
 & uident testimonii secerce mēce pcurrent leudibus secer
 & scā iubilatione concluditur ut merito secedi munere con
 solatur sedesice q: hic mulcece calcemratam cognoscerit
 afflictionibus saucian: Flouit em̄ benefrao dñi thūphcey
 desuis cleedibus ingreuecta p seccionibus siquidem pfiē
 cesslic zomib: semp ceugdur: Scanguine mar tyrum hga
 tur tristatice megnis eregitur ceugustice dilectatur flē
 bus pasetur ieiunius reficitur & inde potius crescit. unde
 mundus defert: quideni in illo libro non inuenerit unde se
 humce num genus debet succuri consolecy. thes ceurus
 impētoze mundo semp secerce cēt: consolectio megnice
 lugēniū sper beate iustorū periclitantū uale suffugiū
 unde sep qd expedit tollitur eius q: font. in defa ce penitza
 te seruetur: Beatus quo q: atheence sius celex condrine
 ciurac tur eps: in libro quon marcellino suo caris amodis
 tanceut de ppiā cece pscelteni ut uerbis ipsius utar ceedie:
 quicūq: psalmi uerbec ceceat que ce siprice uerbec de amēt:
 & ce que ce sem & ipso consen ptece unus pscelit. & non ce
 que ce alio dicere ceut de celo significet sumit & legit. sed
 ce ce que ce ipse de sem & ipso loquens sihuus modiuerb ce pscel:
 & que ce licet sum q: dicuntur talice uelut ipse ce gens & sem &
 ipso loquens. do uideatur offerre sermones: pscelteni quoq:
 ppiue qd p eu legis diuine scitice innotatur: Non enim
 arones inchoant ce genesi non ce ce postulo. non in ipse
 in tice. aut ce ce ce ce ce euangelica scā pulsee tur: Sed licet
 pscelteni u quartus codex sit auctortice us diuine: primū tam
 arones inchoant ce sen p uerba scā inde legendi seccum d & ar
 Linitium;

Athanasius
 alexandrinus
 Episcopus

Liber psalmi
 quatuor
 auctortice
 diuine

Uerba scā omni maculata o p f d e t e m e e t e r & d e
 sic q; diuine gratie lacrimis gēte solec uiuificas
 & p d r u m p p r u s c a l p u s i n s t r a u t i o n e t u c c h u m a n i
Pgenus instaurat: cuius pie confessioni nihil ced nihil
 minui potest. p o m q u i p p e p s e d m o s p o m m e c c a n n i c a p c o
 m a s e g t h y n t a t u s i n t e r i t: U t c u i s s u m s e c c o r t a u b e r e
 q u e l o q u i m u r e t l a u s s e p & d u l c i s s i m e c g l o r i e r e d d e r & u r
 q u e s e d u s e c u l i h u i u s & h e r e t i c o r u m s e u i s s i m e c s p e l l e c t m a r
 e s i l l i u s s i m i l i t u d i n e q u e t u c c e u i d e n t p o r t a u t i m c o g n
 n e: S o l e c i n o f f e n s o f i d e i c u r s u s i n e p e r i c u l o d i l u u c o n s t a n
 t e r e n c a u g a s n e c u l l i s e r r o r i b: c e d q u i e s c e t: q u e c u i s c e d h u e
 i n t e r p r e c u r t e t e s h u i u s s e c u l i g r a t i s s i m a n e c e s s i t a t e u e r
 s e r i t: q u i c q u i d e n i r e p p e r t a u r p r i e r u r t a l e g r e m i u m t a u i
 m o r t a f e r x c o n s t a t e e n a u f r a g i u m: H a c c a m s e c b e l l i u s
 d e r e f t a b i l i t e r r a i n p a t r e d e m e n t c o r n u s d e l i n q u a t
 i n f i l i o m a c n e r s e c r i l e g u s n e g a s p i m s e m: A l i u s c e l e r t e
 t a u e n t e s t a t e m d e r o g a t: N o n n u l l i n o u i g r a t i e n o n s e
 q u a t u r: T a m e n d e u o t o n e f i d e l i p r e s t a t e d n o i n o f
Pfense cuncta coplētens: p a t r e q u i p p e d o c e s i n g e n t i u
 f i l i u g e n t i u m s p i m s e m d e p a t r e & f i l i o p c e d e n t e m: U n u
 d n m s c a m p d i c a n t t r i n i t a t e c o e t e r n a s i b i & e q u a l i t o i m p m
 d n m q; x p m m a c n e n t e m i n d e r e t e s u a: & c a r n e h u m a
 n i t a t a c e d s u p r e s e d u c c u i u s u i u s q; p p r y d e t e n a t u r e;
 U n e c c o n f i t e n s e e p s o n e c: U b e r e s t e s t a t e m e o d e n o u o f i c c i
 b n s n o u u c e u d e r e s c o r t a m e e c o g n o s c e n s: & i n b r e u i
 c a n c t a c o p l e t a r: p e r c i s l o q u i n i s i q d e p e d i t c r e d i:
 p e c c a t e u s d i u e r s i h i c a f f i c i e n s c o n g u s t u s & d o l o s i
 h o s t i s c o m e r t e r i & c e t e q u e t a c r i s: t a m d e o t a u s m u n d i
 c i r c u l o c o n g r e g a t a r e s p l e n d e n s i n m o d u p u l c h e r n i m e
Ppyramidis cedat nec regne pducens: que huic schemata

Velle carlesia
 loqui nisi ad
 expedit credi

non immerito conpccratis qm̄ de ueris gēnibus & tollent
 ueracem p̄ciosū iustorū cōmunes quæsilum̄ & immū ced sup
 naregnee tronsmittis; O & c̄ fr̄c̄m̄ is plene celestibus
 dedueris gēnib; sc̄orū beata collectio; Seremccru m̄tū
 læpccibilis co&us insolubilis constructio; De uis læpich
 b; sc̄orū carce beccorū omniū & uerac̄ felicitates; Sole luci
 dior. niue candidior; Si emaculæ; Sinerugæ de quæsc̄p
 tūe incantaco caracorū; que ēst̄ que p̄greditur quæsi
 ceurore consurgens pulchra ut lunc. elæcc ut in̄bilis
 ut ce ci; s̄ ordinæcc; & p̄culo p̄. oculum colū beccorū ced
 que eo q̄d̄ in̄t̄n̄s̄ccus læcc; cuius dentes sicut greges ton
 t̄orū quæccender̄ delectuero; Omnes gemellis fo&ib;
 & sterelis non ē interees; Sic ut ce cocanecc læbiccc tūe;
 Acc̄ & uirgo fo&æ & integræ genetrice & incorruptæ; cui
 us. os uir uirū omniū flægræ odorib; ; De quæ sponsus
 dic; Odor oris tui sic m̄ccorū; & post p̄culolum; odor
 unguentorum tuorum sup̄ omnecc ceromæ ta fccū distal
 læns læbiccc tūe sponsæ mel & læcc sublinguæcc tūe; que
 reris deniq; os calcari x̄pm̄. & d̄ccus illud p̄mitt̄ cur̄ uodi
 reuurgineū; Tibi em̄ dicitur; Osculæur me osculo
 oris sui quic melior es sum̄ uberecc tūe uino flægræcc
 tūe unguentis optamis; & c̄ ercc que liber ille diuinus
 mysterice p̄diccc tione complæctur; quæ p̄t̄ fcc̄tis
 auditorib; p̄ quæcc d̄c̄ ȳsac̄go gēn̄ que s̄ sequentis operis
 introductio ind̄cc celestium mysteriorum & sc̄cc̄
 prenuntice dicitōis ut opinor sufficienti ac totis;
 & desid̄o sup̄na diuine lægritæ flæmcc̄tis; Hunc
 ced solubndæ q; premis sc̄s̄ x̄po uucem̄e uenemur;
 prestæcc̄ne cuius ē omne quod & pedit. ut inuelle
 genz. ut libenter ut p̄ficue mereamur ceudiri; Tūc
 h̄nic̄ auditoris omni modis indignimus. ut uccleccm̄

